

Sygn. akt II UK 82/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 marca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Gudowska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jolanta Frańczak

SSN Romualda Spyt

w sprawie z wniosku M. P.
przeciwko Wojskowemu Biuru Emerytalnemu w P.
o rentę rodzinną wojskową,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 3 marca 2016 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 14 sierpnia 2014 r.,

oddala skargę.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 14 sierpnia 2014 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację M. P. od wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 2 lipca 2013 r. w przedmiocie odmowy ustalenia prawa do wojskowej renty rodzinnej do dnia 30 września 2014 r., tj. do ukończenia przez wnioskodawcę ostatniego roku studiów. Według zgodnych ustaleń Sądów *meriti*, wnioskodawca ukończył 25 rok życia, będąc na

przedostatnim roku studiów; do zapisania się na ostatni, IV semestr dwuletnich studiów na wydziale Nauk Politycznych i Dziennikarstwa na kierunku politologia konieczne były jeszcze zaliczenia, z których ostatecznie uzyskał w dniu 28 czerwca 2013 r. Miał już wtedy 26 lat, więc - stosownie do art. 68 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 748 ze zm.) w związku z art. 24 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 330 ze zm.) - nie wypełnił warunku przedłużenia prawa do pobierania renty rodzinnej.

Skarga kasacyjna ubezpieczonego, oparta na podstawie naruszenia prawa materialnego polegającego na orzeczeniu o braku prawa do renty rodzinnej do czasu ukończenia ostatniego roku studiów wskutek niewłaściwej interpretacji art. 68 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i błędnej wykładni art. 23 ust. 1 pkt 1 i art. 24 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, zawierała także zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. przez przyjęcie, że nieukończenie zaliczania egzaminów z przedostatniego roku studiów stanowi podstawę do pozbawienia ubezpieczonego prawa do renty rodzinnej mimo, że 25 lat ukończył w dniu 11 maja 2013 r. a ostatni egzamin - z woli uczelni - zdał w dniu 28 czerwca 2013 r. Skarżący nie przeczył, że 25 rok życia - tak samo, jak jego brat, co do którego Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 18 listopada 2010 r., III AUa .../10, orzekł o prawie do renty rodzinnej - ukończył, będąc na przedostatnim roku studiów, lecz prezentował pogląd, że nie jest ważna chwila ukończenia przez dziecko 25 roku życia, a okoliczność, by w tym wieku dziecko znajdowało się na ostatnim roku studiów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Warunki zachowania prawa do renty rodzinnej do ukończenia ostatniego roku studiów przez uprawnionego kształcącego się nadal po ukończeniu 25 roku życia, zawarte są - stosownie do art. 23 ust. 1 w związku z art. 24 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin - w art. 68 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń

Spółecznych. Stanowi on, że prawo do renty rodzinnej ulega przedłużeniu, jeżeli dziecko osiągnęło 25 rok życia będąc na ostatnim roku studiów, do zakończenia tego roku studiów.

Przepis ten - wbrew twierdzeniom skarżącego - powinien być wykładany zgodnie z jego jasnym i niebudzącym wątpliwości brzmieniem, które zaakceptował Sąd Najwyższy, wskazując w wyroku z dnia 11 kwietnia 1996 r., II UR 4/96 (OSNAPiUS 1996 nr 20, poz. 311), że zasadniczym celem prawa do renty rodzinnej dla dzieci jest dostarczanie im środków utrzymania w czasie, gdy w związku z kształceniem nie wykonują pracy dającej źródło utrzymania. Ten cel zwykle zostaje osiągnięty przed ukończeniem 25. roku życia i zasadą jest ustanie wówczas prawa do renty rodzinnej, chociażby uprawniony nie osiągnął jeszcze zasadniczego celu kształcenia. Jedyny wyjątek dotyczy nauki w szkole wyższej, uwzględniony w omawianym przepisie, który dopuszcza przedłużenie wypłaty renty rodzinnej wtedy, gdy uprawniony osiągnął tę granicę wieku będąc na ostatnim roku studiów.

Ustawa o emeryturach i rentach z FUS określa okres ochronny do 25. roku życia, po osiągnięciu którego, dalsze doskonalenie umiejętności zawodowych nie korzysta z ochrony udzielanej świadczeniem ubezpieczeniowym. Możliwość przedłużenia okresu wypłaty renty rodzinnej powyżej 25 roku życia istnieje tylko do zakończenia ostatniego roku studiów, na którym uprawniony ukończył ten wiek (por. wyrok Sąd Najwyższego z dnia 6 września 2012 r., II UK 37/12, OSNP 2013 nr 15-16, poz. 186). Możliwość dalszego pobierania renty rodzinnej po osiągnięciu 25 lat życia przez dziecko zdolne do pracy stanowi dodatkowe, wyjątkowe uprawnienie nadane przez ustawę. Ze wskazanych powodów, dokonując wykładni art. 68 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, Sąd Najwyższy, kierując się przede wszystkim brzmieniem tego przepisu, określił przesłanki warunkujące przedłużenie uprawnień do renty rodzinnej jako osiągnięcie 25 lat życia w czasie ostatniego roku studiów w szkole wyższej (por wyroki z dnia 12 stycznia 2011 r., II UK 201/10, niepubl., z dnia 3 marca 2011 r., II UK 303/10, OSNP 2012 nr 7-8, poz. 98, oraz z dnia 26 marca 2015 r., II UK 138/14, niepubl.).

Między wskazanymi przesłankami istnieje związek czasowy wiążący pozostawanie studentem ostatniego roku studiów w szkole wyższej z dniem osiągnięcia 25 lat życia, nie zaś z rokiem kalendarzowym, w którym ten dzień

nastąpił. W związku z tym, do przedłużenia prawa do renty rodzinnej niezbędne jest, aby w dniu osiągnięcia 25 lat życia dziecko już było na ostatnim roku studiów wyższych, nie zaś by miało osiągnąć taki status w choćby niedalekiej przyszłości, z zastrzeżeniem, że na ostatnim roku studiuje student, który zdał wszystkie egzaminy i uzyskał wszystkie zaliczenia wymagane na przedostatnim roku studiów (tak również wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 sierpnia 2007 r., II UK 15/07, OSNP 2008 nr 19-20, poz. 295). Ustalenie daty, w której dziecko pobierające rentę rodzinną było na ostatnim roku studiów w rozumieniu art. 68 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, następuje przy uwzględnieniu wpisu na ostatni rok studiów dokonanego na podstawie regulaminu obowiązującego daną uczelnię (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 kwietnia 2006 r., I UK 265/05, niepubl.).

W wyrokach z dnia 3 marca 2011 r., II UK 303/10, a następnie z dnia 6 września 2012 r., II UK 37/12, Sąd Najwyższy dokonał porównania tak ustalonego brzmienia normy wynikającej z art. 68 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS z konstytucyjną zasadą równości, nie dopatrując się jej naruszenia i stwierdzając, że przesłanka urodzenia się w różnych okresach roku kalendarzowego jest często istotą ustalania praw z ubezpieczenia społecznego, wiążącą nabycie prawa od chwili spełnienia warunków ustawowych i nie może być kwalifikowana jako przesłanka dyskryminująca.

Chwila wystąpienia wskazanych przesłanek w niniejszej sprawie nie budzi wątpliwości, ponieważ zgodnie z ustaleniami Sądu Apelacyjnego, potwierdzonymi zresztą w skardze, skarżący osiągnął 25 rok życia w dniu 11 maja 2013 r., a wszystkie egzaminy niezbędne do rozpoczęcia ostatniego roku studiów zdał w dniu 28 czerwca 2013 r.

Powoływanie się skardze kasacyjnej na wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 18 listopada 2010 r., AUa .../10, w przedmiocie prawa do renty rodzinnej brata skarżącego jest bezzasadne, gdyż - wbrew oczekiwaniom wyrażonym w skardze - Sąd Najwyższy zgodnie z art. 398¹³ § 1 w związku z art. 398¹ k.p.c. rozpoznaje skargę kasacyjną w granicach podstaw określonych przedmiotem skarżonego wyroku, nie dokonując oceny innych rozstrzygnięć, wydanych w innych nawet podobnych sprawach.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji (art. 398¹⁴ k.p.c.).

kc